

Projectplan

Grou 2018

Inhoud

Grou 2018, het Halbertsmajaar!	3
Klinke & daverje	3
Stichting Gabe Skroar	4
De plannen voor 2018	4
De organisatie	4
Dorpsproductie	4
Professionals.....	4
Raad van Inspiratie.....	5
Voorlichting en PR	5
Bijlagen	6
Bijlage 1: Toelichting op de diverse activiteiten van het Halbertsmajaar	6
Opening van het Halbertsmajaar.....	6
Halberstma expositie in het Halbertsmahûs	6
Halbertsma ontbijt.....	6
Het iepenloftspul Gabe Skroar.....	6
Halbertsma lezingen.....	6
Halbertsma boek.....	7
Afsluiting van het Halbertsmajaar.....	7
Spinoff activiteiten in het Halbertsmajaar 2018	7
Bijlage 2 – Professionals	8
Bouke Oldenhof.....	8
Theo Smedes	8
Alpita de Jong.....	8

Grou 2018, het Halbertsmajaar!

In 2018 is Leeuwarden de culturele hoofdstad van Europa. ‘Dan moet ook Grou op de kaart!’ zo dachten de vier initiatiefnemers Jan Feike Hoekstra, Sije van der Meulen, Eddy van der Noord en Freark Smink. Op 3 maart 2015 presenteerden zij hun eerste plannen in Hotel Oostergoo, dit voor een volle zaal met onder meer Oeds Westerhof (KH2018) en Henk Deinum (wethouder Leeuwarden): Een groot locatietheater/iepenloftspul met daarnaast lezingen, een expositie en een onderwijsmodule. Dit alles met als thema de vier broers Halbertsma, iconen van de Friese taal en cultuur (en later economie).

Inmiddels zijn we een jaar verder, is het voorjaar 2016. Is er een stichting Gabe Skroar met een kundig bestuur, zijn de plannen uitgegroeid tot een heus Halbertsmajaar 2018. De eerste initiatieven en ideeën zijn aangevuld met andere prachtige plannen, waardoor Grou het gehele jaar 2018 in het teken van de Halbertsma’s en cultuur zal staan.

Grou is Halbertsma. Natuurlijk vanwege de Houtfabriek maar ook omdat Grou de bakermat was voor de verhalen en gedichten die de Halbertsma’s hebben geschreven. De verzameling rimen en teltsjes van Joost, Eeltje en Tjalling Halbertsma is het fundament van de Friese literatuur, en hun belangrijkste personage Gabe Skroar een icoon. Het belang van hun werk is immens geweest voor de Friese taal en cultuur. Ook het Friese volkslied (‘de âlde Friezen’) is geschreven door Eeltje Halbertsma. Maar er is meer, veel meer. De culturele invloed van de broers reikte verder dan Grou, verder dan Friesland, verder dan Nederland. Ze gingen op reis en wisselden ideeën uit met mensen in Parijs, Londen, Rome, Napels, Frankfurt en Heidelberg, Edinburgh en Dublin. Leeuwarden is de Europese hoofdstad in 2018. Dan kunnen de Halbertsma’s niet ontbreken. De culturele invloed en wisselwerking van Joost, Tjalling, Eeltje en Binnert Halbertsma zal centraal staan in Grou/Friesland in 2018, en zal een hoogtepunt worden in dit prachtige culturele jaar!

Klinke & daverje

De stichting Gabe Skroar heeft er voor gekozen om alle diverse activiteiten te vatten onder één overkoepelend thema: klinke & daverje. Inderdaad, een verwijzing naar de slotregels van het Friese volkslied.

Klinke & daverje is ook een verwijzing naar de gedichten en versjes uit de Rimen en Teltsjes (‘klinke’), een knipoog naar ‘it sûpen’ van Eeltje. Daverje verwijst naar het lachen (humor is wellicht het grootste cadeau dat de broers ons hebben gegeven), maar ook naar stemverheffing tegen misstanden in de wereld en voor maatschappelijke vooruitgang. Thema’s die de broers veelvuldig hebben verwoord en uitgedragen, in woord en geschrift.

Kern van de Halbertsma’s is hun drang naar buiten. Niet de blik richten op Grou en Friesland, maar veel verder, naar Nederland en Europa. Dat willen wij nu ook uitdragen door ons programma. Dat is ook de opzet van KH2018. Stichting Gabe Skroar staat voor een divers programma, met humor en informatie als kernpunten. Met een grote ambitie, de lat ligt hoog bij al onze onderdelen. We willen ons publiek achterlaten in verwondering, ze laten lachen en nadenken. Geheel en al in lijn met het culturele erfgoed van Joost, Eeltje, Tjalling en Binnert Halbertsma.

Stichting Gabe Skroar

Om de organisatie van klinke & daverje een goed fundament te geven is in december 2015 de Stichting Gabe Skroar opgericht. Het bestuur van de Stichting bestaat uit vrijwilligers. De Stichting Gabe Skroar is verantwoordelijk voor een deel van het programma van het Halbertsmajaar.

Daarnaast fungeert de Stichting als een culturele aanjager en spin in het web. Door contact te leggen met diverse verenigingen en organisaties in Grou wil de Stichting Gabe Skroar zorgen voor in breed gedragen Halbertsmajaar met een grote spinoff. Een voorbeeld hiervan is “RUR met de Halbertsma’s” dat georganiseerd zal worden door de Krite Grou. Dit heeft tot nu toe geleid tot de plannen in onderstaand overzicht.

De plannen voor 2018

In onderstaande tabel ziet u de voorlopige van de activiteiten tijdens het Halbertsmajaar. Dit overzicht zal de komende jaren nog worden aangevuld met nieuwe initiatieven. In de bijlagen vindt u een toelichting op de verschillende activiteiten.

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Halbertsma expositie in het Halbertsmahûs												
Zwart/witte loper (foto's langs de stationsweg)												
Opening Halbertsmajaar met in lezing												
Boekje Halbertsma 's - huis aan huis verspreiden												
RUR met de Halbertsma 's												
Stifting Grou - lezing over de Halbertsma 's												
It Gild - lezing over de Halbertsma 's												
Halbertsma ontbijt												
Gabe Skroar - Iepenloftspul												
4 Halbertsmalezingen												
Halbertsma winkelweek												
Afsluiten Halbertsmajaar met in lezing												

De organisatie

Dorpsproductie

Klinke & daverje zal voor het overgrote deel met vrijwilligers gerealiseerd worden. Jong en oud en ook het verenigings- en bedrijfsleven zal gevraagd worden mee te werken aan dit Grouster evenement. Met eerdere evenementen, producties en activiteiten hebben de Grousters laten zien dat er in Grou veel talent is en dat er veel mogelijk is. Samen kunnen wij veel werk verzetten.

Professionals

Om klinke & daverje tot een succes te maken, is het niet mogelijk het hele project met alleen vrijwilligers te realiseren. Met name voor het ‘Iepenloftspul Gabe Skroar’ en de lezingen zullen we

een beroep moeten doen op professionals. Inmiddels zijn voor een aantal kerntaken professionals ingehuurd. In de loop van het project zullen nog een aantal mensen en bedrijven ingehuurd moeten worden.

Tekst	Het Iepenloftspul wordt geschreven door Bouke Oldenhof
Regie	Theo Smedes is aangesteld voor de regie
Akteurs	Voor de dragende rollen zullen professionele acteurs aangesteld worden. Freark Smink zal ons hierbij ondersteunen. Smink is als een van de initiatiefnemers erg betrokken bij het Halbertsmajaar en Gabe Skroar.
Kennisbron	Alpita de Jong is onze rechter- en linkerhand bij het samenstellen en geven van de lezingen, zij souffleert Bouke Oldenhof bij het schrijven van het Iepenloftspul Gabe Skroar, zij is redactielid van het uit te brengen boekwerk over de vier broers en Gabe Skroar en zij is betrokken bij het samenstellen van de expositie, samen met Tresoar en Hert fan Fryslân.

Raad van Inspiratie

Het bestuur gaat werken met een Raad van Inspiratie. Deze Raad is voor het bestuur een klankbord, maar ook en vooral een bron van inspiratie. De leden van deze Raad zijn onze ambassadeurs, hun netwerk is voor ons en het Halbertsmajaar 2018 belangrijk.

Toegetreden tot de Raad zijn: Jannewietske de Vries, Tjalling van der Goot en Tjalling Halbertsma. Dit zijn drie (oud)Grousters; de 'moeder' van de KH2018, een alom gewaardeerd advocaat en een vertegenwoordiger van de Halbertsma-familie. Alle drie behept met een groot gevoel voor Grou en cultuur.

Voorlichting en PR

Onder de paraplu klinke & daverje zullen alle activiteiten van het Halbertsmajaar gecommuniceerd worden. De PR commissie zal een plan uitwerken waarbij de informatie over de activiteiten goed voor het voetlicht gebracht zullen worden. Denk daarbij aan communicatie op dorps-, regionaal, provinciaal en landelijk niveau. Daarbij zullen wij meeliften op de mogelijkheden rondom de communicatie voor KH18. Alle beschikbare communicatiemiddelen (online en offline) zullen daarbij ingezet worden. Het streven is om zoveel mogelijk gebruik te maken van 'free publicity'.

Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting op de diverse activiteiten van het Halbertsmajaar

Opening van het Halbertsmajaar

Op 14 januari 2018 is de opening van ons Halbertsmajaar. In de Sint Piterkerk, met een algemene, doch verrassende lezing over de gebroeders Halbertsma en hun culturele invloed. De lezing zal gegeven worden door Alpita de Jong. Muziek zal verzorgd worden door het trio Hein Jaap Hilarides, met moderne liederen uit de Rimen en Teltsjes. Hilarides is kenner van de Halbertsma-muziek.

Halbertsma expositie in het Halbertsmahûs

In overleg met Museum Hert fan Fryslân en Tresoar wordt invulling gegeven aan een verrassende Halbertsma expositie in het Halbertsmahûs. De eigenaar van het Halbertsmahûs heeft zijn medewerking toegezegd. De expositie zal in de loop van 2017 geopend worden en zal ook na 2018 blijven bestaan. Het thema wordt de culturele invloed van de vier gebroeders en zal aansluiten bij de lezingen. De expositie zal uniek materiaal laten zien, afkomstig uit de depots van Tresoar.

Halbertsma ontbijt

12 mei 2018 varen 300 mensen 's ochtend om half vijf naar het starteiland in het Pikmeer. Daar staat een Halbertsma-ontbijt voor hen gereed. Het eten wordt opgefleurd met in aantal culturele activiteiten, met onder andere cabaret en muziek.

Het iepenloftspul Gabe Skroar

Locatietheater en een visueel spektakel. In de maand juni zal op de mooiste locatie van Grou het Iepenloftspul Gabe Skroar opgevoerd worden.

Gabe Skroar heeft het zwaar met de gebroeders Halbertsma. Had hij nu maar nooit aan hun vader en moeder beloofd dat hij op hen zou passen. Dat hij in de gaten zou houden dat het goed met hen ging. Dat hij zijn best zou doen om hen bij elkaar te houden. Waarom blijven zij dan ook niet gewoon in Grou? Waar het leven weldadig en overzichtelijk is. Waar zij elkaar elke dag kunnen ontmoeten?

Gabe Skroar speelt met het thema van Culturele Hoofdstad 2018. Gabe Skroar heeft de opdracht een gezonde mienksip te maken van de vier Gebroeders. Maar dat zijn 'Kikkerts yn in kroade': een behoudende koopman, een doordrammende ondernemer, een afstandelijke analyticus en een man die bijna aan het leven ten onder gaat. Wat verbindt deze mensen tot een gemeenschap? Huwelijk, reizen, feest, even is er verbinden tussen de personages. Maar absoluut verbonden zijn de mensen pas bij de dreiging van armoede en gebrek en in de dood.

Halbertsma lezingen

Vier lezingen over de Europese invloed van de Halbertsma's. Met elke keer in inleidende lezing van drie kwartier tot een uur door Alpita de Jong en na de pauze nagesprek met de gasten uit diverse disciplines die in de lezing aan de orde zijn geweest.

De lezingen zullen gaan over: de Halbertsma's en hun reis en verblijf in (1) Heidelberg/Frankfurt (Eeltje en Joast), (2) Londen/Newcastle (Tjalling en Joast), (3) Rome en Napels (Joast en zoon Tjalling) en (4) Ierlân (Joast en zoon Tjalling).

De nagesprekken zullen gaan over (1) taal en medische wetenschap, (2) handel en ondernemerschap, (3) klassieke cultuur en politiek, en (4) industrie, ingenieurs en onderwijs. In de gesprekken zullen wij zoeken naar de verbinding tussen het lokale en het Europese.

Halbertsma boek

Een te ontwikkelen boekwerk over de Halbertsma's met twee voorkanten. Enerzijds 'Expeditie Halbertsma', met serieuze informatie over de culturele invloed van de vier broers en ook over de bijzondere rol van de moeder – niet eerder beschreven! Dit in woord en (deels uniek) beeld. Anderzijds 'De wereld van Gabe Skroar', met een luchtiger inhoud: versjes, anekdotes en illustraties. In het hart van het boek ontmoet Gabe Skroar letterlijk en figuurlijk zijn scheppers. Het boekwerk krijgt een bijzondere vormgeving.

Opvallend: het boekwerk komt in de reguliere verkoop, maar zal in de eerste week in 2018 gratis huis aan huis worden bezorgd in Grou. Dit als kado van onze stichting aan de Grouster bevolking en dit tevens om het belang van de Halbertsma's voor Grou, Nederland en Europa onder de aandacht te brengen van de Grousters: Halbertsma was meer, veel meer dan een Houtfabriek!

Afsluiting van het Halbertsmajaar

Over de invulling en de datum van deze activiteit wordt nog nagedacht.

Spinoff activiteiten in het Halbertsmajaar 2018

Onderstaand informatie over een aantal activiteiten die al aangemeld zijn door andere organisaties voor het Halbertsmajaar. De lijst is niet compleet. In de loop van de tijd zullen er waarschijnlijk nog meer activiteit bedacht en aangemeld worden.

- a. Activiteiten waar de Stichting Gabe Skroar voor de invulling van het programma bij betrokken is
Lezing over de culturele invloed (en nog veel meer) van de Halbertsma's bij de **Stifting Grou**. Dit met een knipoog naar vandaag. Humor, informatie en muziek zullen de boventoon voeren. Spreker de inmiddels Halbertsma deskundige en Grouster onder de Grousters, Eddy van der Noord.
RUR mei opvallende Halbertsma-gasten – yn gearwurking mei de **Krite Grou**.
Jaarvergadering van **It Gild**. Ditmaal geheel in het teken van de Halbertsma's, uiteraard in zoverre de 240-jarige traditie het toelaat.
- b. Activiteiten waar de Stichting Gabe Skroar organisatorisch niet bij betrokken is, maar die goed aansluiten op het programma.
Halbertsmadag of week. Het (winkel)centrum van Grou 200 jaar terug in de tijd. Met een Halbertsma 'look' en Halbertsma producten. Vergelijkbaar met de Charles Dickens week in Deventer. Uiteraard met culturele activiteiten en muziek. Te ontwikkelen door de **BCG / Grou Aktief**.
Skûtsjewike. Ook hier kan op een verrassende wijze een link naar de Halbertsma's worden gelegd.
Zomerconcerten op het ponton in de Grou, zowel klassiek als pop. Te organiseren door een samenwerking van BCG / Grou Aktief / Hotel Oostergoo.

Bijlage 2 – Professionals

Bouke Oldenhof

Bouke Oldenhof is dramaturg, theaterproducent, toneelschrijver, vertaler en resercent. Na het atheneum studeerde Oldenhof Nederlands en Fries en volgde hij een opleiding theaterwetenschappen in Amsterdam. Daarna werd hij leraar Nederlands en Fries.

Oldenhof is een echte duizenpoot. Als toneelschrijver verwierf hij bekendheid met stukken als Peer Gynt op Oeral, Kening Lear in Drachten en Abe in het Abe Lenstra Stadion. In 2012 werd Oldenhof beloond met de Anjerprijs van het Prins Bernhard cultuurfonds Friesland.

Theo Smedes

Theater speelt een grote rol in het leven van Theo. Al op jonge leeftijd speelt hij mee in de schoolmusicals die zijn basisschool jaarlijks organiseerde. Op z'n vijftiende speelt hij voor het eerst mee in een voorstelling van de plaatselijke toneelvereniging in Sumar. En dit smaakte naar meer, een passie was geboren. De weg naar het openluchtspel in Burgum was dan ook snel gevonden. De rol van Carluccio in de voorstelling 'De Opera' leverde hem de eerste Gouden Gurbe op voor de beste hoofdrol. De droom om ooit van theater een beroep te kunnen maken werd dan ook uiteindelijk werkelijkheid.

Theo speelde o.a. 'Jimmy Costello' bij locatietheatergezelschap PeerGroup, speelde in diverse producties van het Friese theatergezelschap Tryater (11-Stêdetocht, Moof, Tomke siket om'e kluts), reisde landelijk met de voorstelling 'De Verleiding' van KlasseKunst en speelde mee in 'Tetmanstate' wat geproduceerd werd door BUOG. In 2013 en 2014 speelde hij naast Freark Smink in 'De Emigrant', geproduceerd door Pier21 in zowel Friesland als Canada.

Naast het acteren ontwikkelde Theo zich ook tot het regisseren en maken van theatervoorstellingen. In 2012 ging de door hem in het Fries bewerkte en geregisserde voorstelling van 'De Moulin Rouge' in première. Voor het Iepenloftspul Wergea maakte hij de voorstelling 'Sywart, de soap', een bewerking op de film 'The Truman Show' en momenteel vaart zijn eigen geproduceerde voorstelling 'Sippersbitter' aan boord van theaterschip de Bald'r door Friesland.

In 2015 richtte Theo zijn eigen stichting ['de Noorder Smederij'](#) op. Na Sippersbitter wordt in 2016 een nieuwe voorstelling verwacht: De Friestalige Jimmy Costello, een theatermonoloog die door Theo zelf gespeeld gaat worden.

Alpita de Jong

Alpita de Jong (1962) haalde haar doctoraal Algemene Literatuurwetenschap aan de universiteit van Leiden. Aan de universiteit van Amsterdam startte zij in 2001 een onderzoek naar de correspondentie van de Friese taalgeleerde en schrijver Joost H. Halbertsma (1789-1869) met andere Europese taalgeleerden. Zij richtte haar daarbij op hun ideeën over taal en taalstudie en de samenhang van deze ideeën met de politieke en maatschappelijke situatie in de diverse Europese landen en regio's in het begin van de negentiende eeuw. Dat onderzoek resulteerde in een proefschrift dat in 2009 verscheen onder de titel *Knooppunt Halbertsma*.

Joost Halbertsma als schrijver van vermakelijke maar uiterst (maatschappij)kritische opstellen en Friese verhalen en gedichten bleef De Jong bezighouden. In een biografie zou zij zowel het leven en werk van deze opmerkelijke man als de verwevenheid van de negentiende-eeuwse letterkunde met maatschappelijke ontwikkelingen kunnen laten zien. Zij schreef een ontwerp voor zo'n biografie en kon in het najaar van 2010 met een werkbeurs van het Letterenfonds aan de slag. In 2017 komt deze biografie uit.

Algemeen wordt Alpita de Jong in Nederland beschouwt als DE kenner van de Halbertsma's. Wij als stichting zijn erg blij dat we haar aan ons hebben kunnen binden. Alpita de Jong is onze rechter- en linkerhand bij het samenstellen en geven van de lezingen, zij souffleert Bouke Oldenhof bij het schrijven van het Iepenloftspul Gabe Skroar, zij is redactielid van het uit te brengen boekwerk over de vier broers en Gabe Skroar en zij is betrokken bij het samenstellen van de expositie, samen met Tresoar en Hert fan Fryslân.

Stichting Gabe Skroar

Lyts Blijema 19
9001 LH Grou

info@klinkeendaverje.frl

www.klinkeendaverje.frl

KvK 64733637

Bank NL62RABO0308463110

Bestuur Stichting Gabe Skroar

Geert Teitsma

Voorzitter

Geert Tichelaar

Penningmeester

Margje de Jong

Secretaresse

Gooitzen Boonstra

Lid : Financiën

Eddy van der Noord

Lid: Culturele activiteiten

Aukje Holtrop

Lid: PR en marketing

Raad van inspiratie

Tjalling Halbertsma

Stichting Halbertsma

Tjalling van der Goot

Anker & Anker advocaten

Jannewietske de Vries

Kwartiermaker Floriade 2022